

การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

STRATEGIC LEADERSHIP DEVELOPMENT MODEL OF EDUCATIONAL INSTITUTION
ADMINISTRATORS UNDER THE NEW NORMALITY, OFFICE OF SECONDARY
EDUCATION SERVICE AREA OFFICE, CHONBURI, RAYONG

ภูมิภาควัฒน์ ภูมิพงศ์คชสร¹, ชัยณรงค์ สิริพรปรีดา²,
หฤทัย สมศักดิ์³, ประภาส จันทร์โคตร⁴

Phumphakawat Phumphongkhochasorn¹, Chainarong Siripornpreeda²,

Haruthai Somsak³, Praphas Chankota⁴

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์¹⁻²⁻³

โรงเรียนเทพศิรินทร์ สมุทรปราการ⁴

E-Mail: phumphakawat.ps@gmail.com

Received 14 August 2022; Revised 29 December 2022; Accepted 29 April 2023.

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ 2) เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ เป็นการการค้นคว้าเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพแบบเจาะจง

ผลการศึกษาพบว่า 1) การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่พบว่า ด้านการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า กำหนดเป้าหมายของการเปิดโอกาสในการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 รองลงมา กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบด้วยความซื่อสัตย์และเปิดรับข่าวสาร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 2) เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้บริหารที่มีตำแหน่งและมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ พบว่า ผู้บริหารต้องการที่จะกำหนดเป้าหมายของการเปิดโอกาสในการเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้รับด้านการรับรู้ ความเข้าใจ การคิดรวบยอดและการคิดอย่างมีกลยุทธ์ต้องมีการปฏิบัติโดยผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ทัศนคติการคิดที่เหนือกว่าผู้อื่น

คำสำคัญ: การพัฒนาภาวะผู้นำ,การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์,ความปกติใหม่

Abstract

The aim of this study was threefold: (1) to examine the strategic leadership development model of educational institution administrators under the new normal, (2) to compare the strategic leadership development models of educational institution administrators under the new normal, classified by personal factors, and (3) to formulate guidelines for developing a model of strategic leadership development for school administrators under the new normal. This study employed both quantitative and qualitative research methods.

The results of the study revealed that: (1) the overall strategic leadership development of educational institution administrators under the new normal was at a high level, with an average score of 3.54. When classified by item, it was found that the goal of learning opportunities was at a high level, with an average score of 3.89, followed by responsibilities with honesty and openness to information, also at a high level. (2) The comparison of the strategic leadership development of school administrators under the new normal, classified by personal factors, showed that the positions and average monthly income of the administrators did not significantly affect their strategic leadership development. (3) In proposing guidelines for developing the strategic leadership of school administrators under the new normal, it was found that administrators should set goals for learning opportunities in order to improve the quality of learners in terms of perception, conceptualization, and strategic thinking. Additionally, administrators should possess the ability to solve problems creatively and have a superior vision of thinking compared to others.

Keywords: Leadership Development, Strategic Leadership Development, New Normal

บทนำ

การบริหารสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในประเทศที่จะผลกระทบต่อการพัฒนาของประเทศไทยในอนาคต สะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยยังต่อเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วทำให้ การบริหารเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์การที่ต้องการมุ่งสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายและเพื่อความอยู่รอดขององค์การ โดยปกติ แล้วองค์การทุกประเภทต้องมีกิจกรรมการดำเนินงานและเป้าหมายเป็นหลัก ซึ่งจะแตกต่างกันไปตาม ลักษณะขององค์การ แต่ในหลักของการบริหาร องค์การย่อมมีหลักของการบริหารส่วนใหญ่เหมือนกัน จะแตกต่างกันก็เพียงส่วนย่อยเท่านั้น ทั้งนี้อาจขึ้นกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การ ผู้บริหาร การศึกษา ถือว่าเป็นผู้นำทางการศึกษา ที่จะนำองค์การไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายทั้งสิ้น โดยสิ่งสำคัญ คือผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่ส่งเสริมความพร้อมด้านปัจจัยทางการบริหาร ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงและ ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและ ส่งผลถึง การปรับตัวด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมถึงการศึกษา ที่ต้องมีการพัฒนาเพื่อให้เกิดคุณภาพการจัดการศึกษา และโรงเรียนเป็นองค์การสำคัญ ในการจัดการศึกษา และให้บริการทางการศึกษาในการพัฒนาศักยภาพคนซึ่งเป็นการสร้างชาติอย่างยั่งยืนเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่ทันสมัยเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติอย่างเร่งรีบโดยการมุ่งให้ประชากรของประเทศ มีลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ร่วมกันใน

สังคมอย่างมีความสุข ร่วมมือกันเสริมสร้างชุมชนสังคมและประเทศชาติ องค์การทั้งภาครัฐ และเอกชน จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนให้อยู่รอด และมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว ผู้บริหารจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพราะผู้บริหารคือผู้นำเป็นศูนย์รวม พลังของคนในองค์การ (Kahintapongs, 2020) ความสามารถและพฤติกรรมผู้บริหารย่อมมีส่วนสัมพันธ์ อย่างใกล้ชิดกับองค์การ ซึ่งสุดท้ายคือคุณภาพผู้เรียน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ซึ่งต้องมีวิสัยทัศน์ คุณธรรม นำความรู้ และความสามารถทางวิชาการ มีทักษะในการบริหาร และเพื่อให้เกิดผลในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา จำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพ จึงจะทำให้การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาประสบ ความสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้บริหารการศึกษายุคปัจจุบัน จะต้องเป็นผู้บริหารมืออาชีพ เป็นผู้นำการ เปลี่ยนแปลง สามารถใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์มาใช้ในการบริหาร กลยุทธ์การบริหารสำหรับการพัฒนา คุณภาพสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อรองรับการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ผู้บริหารต้องมีการเปลี่ยนแปลงจากระบบเดิมควรมีความเป็นภาวะผู้นำมีการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และมีหลัก ธรรมาภิบาลเพราะผู้บริหารเป็นผู้นำร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา และคุณครู ใช้กระบวนการทางการบริหารพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมถึงการบริหารทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้เกิด ผลผลิตทางการศึกษาตามที่ประเทศชาติต้องการหน้าที่หลักของผู้บริหารการศึกษา (Phrakhruपाल Boonchuay Jotivamsa and Sunthon Saikham . (2021) ผู้บริหารไม่ว่าจะเป็นองค์กรประเภทใดก็จะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง จากผลที่เกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีโลกข้อมูลข่าวสาร ภาวะการแข่งขันที่ไร้พรมแดน และภาวะที่มี ทรัพยากรจำกัดผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์โดยข้อผูกพันต่อการให้บริการสาธารณะ และมีความสามารถใน การกระตุ้นให้บุคลากรในองค์กรได้ใช้ศักยภาพที่ดี ทำงานให้เกิดผลสูงสุด สร้างพันธมิตรทั้งภายในและภายนอก องค์กร สื่อสารด้วยความรู้ลึกที่ติดต่อกัน รวมทั้งเป็นผู้มีทักษะการบริหารจัดการ เพื่อผลสัมฤทธิ์ของงานสูงสุด ภายใต้ภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ในลักษณะเช่นนี้ ผู้นำถือว่าเป็นบุคลากรหลักที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตาม เป้า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จึงเป็นภาวะผู้นำซึ่งจะนำพาองค์กรไปสู่ความเจริญก้าวหน้า กล่าวคือ ผู้นำเชิงกลยุทธ์ จำเป็นจะต้องมีวิสัยทัศน์สำหรับองค์กรเพื่อกำหนดทิศทางและจุดมุ่งหมายอย่างชัดเจน วิสัยทัศน์คือสิ่งที่สำคัญ มากสำหรับผู้บริหารทางการศึกษาภารกิจมักจะถูกกำหนดโดยโรงเรียน การวางแผนกลยุทธ์จะต้องวางบนพื้นฐานของ ระบบที่มีเหตุผล และสิ่งที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ ควรจะดูวัฒนธรรมในสังคมนั้น ๆ ประกอบด้วย ซึ่งต้องมีผู้นำที่จะช่วยพาสังคมของตนไปสู่ความเจริญตามเป้าหมายทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการแต่ที่สำคัญยิ่ง คือ สถาบันการศึกษาจัดการศึกษาโดยจัดตั้งสถานศึกษา เช่น โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัยออกแบบการให้ การศึกษาโดยมีครูอาจารย์เป็นผู้ให้การศึกษาในปัจจุบันสถาบัน ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษา (Mantana Kongngern. (2011:3)

สถานศึกษามีความต้องการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานการศึกษา การ บริหารงานจึงเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพประกอบกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัย ต่าง ๆ ที่กล่าวถึง ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ซึ่งภาวะผู้นำเชิง กลยุทธ์จะสามารถช่วยพัฒนา ให้ไปสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาวางเป้าหมายไว้จึงถือได้ว่าผู้นำในด้านการศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่จะนำพาให้สถานศึกษาบรรลุสำเร็จ ในการพัฒนาบุคลากร และการเรียนการสอน ซึ่งผู้บริหารที่ดีจะทำให้อนาคตของชาติที่เป็นผลผลิตจากสถานศึกษาที่มีคุณภาพจะนำพาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองต่อไปได้ ดังนั้นในการบริหารจัดการสถานศึกษานั้นความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีการกล่าวถึงอย่างมากมาย ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ถือว่าเป็นกลไกหลักที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการปฏิรูปการศึกษา และมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบการศึกษา

ประสิทธิภาพของการบริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาจะเกิดประสิทธิผล และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจะดำเนินงานจนประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะผู้บริหารสถานศึกษาคือศูนย์กลางขององค์กรทั้งหมดในโรงเรียน ความสำเร็จของโรงเรียนขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพ ความตื่นตัว ความมียุทธวิธี ประสพการณ์ความคิด ความเป็นเลิศทางวิชาการ การอุทิศตัวเอง ความเสียสละ และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งหมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่สร้างแรงจูงใจ และกระตุ้นครูผู้สอนให้นำนโยบายการศึกษาออกปฏิบัติและดำเนินการเพื่อผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ในลักษณะของชีวิตในโรงเรียน นักวิชาการหลายท่าน มีความเห็นตรงกันว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้น ขึ้นอยู่กับผู้บริหารส่วนหนึ่งดังนั้น ผู้บริหาร จึงเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีความรู้ความสามารถ ทักษะและประสพการณ์ทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทัน สมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (Nonthapong Kwaikrue 2013)

ดังนั้น ในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพนั้น ผู้บริหารสถานศึกษานับว่ามีความสำคัญยิ่งของหน่วยงาน เพราะผู้บริหารถือเป็นหัวใจหลักในการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับนับถือนั้น คือ มีภาวะผู้นำ เป็นบุคคลมีความชำนาญ มีประสพการณ์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล แต่เหนือสิ่งอื่นใดต้องเป็นผู้มีคุณธรรมในจิตใจ มีจริยธรรมที่น่าเลื่อมใสศรัทธา น่าเคารพนับถือ เป็นต้น ที่จะเป็นอย่างองค์ประกอบที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้บริหารนั้นสามารถที่จะครองตน ครองคน และครองงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผู้บริหารทางการศึกษาจำเป็นต้องมีความเป็นผู้นำ (Leadership) และมีภาวะผู้นำในการบริหารจัดการองค์การหรือสถานศึกษา (Organization or Schools) ให้เกิดประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) ตามเป้าหมาย (Goals) ซึ่งการบริหารจัดการองค์การย่อมมีความเสี่ยงต่างๆ ผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ (vision) และสมรรถนะ (competency) โดยมีความสามารถ (Ability) มีความเป็นผู้นำสามารถนำพาองค์การให้มีความเจริญเติบโต (Growth) อยู่รอดได้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง (Survival) มีความเป็นเลิศ (Excellence) อย่างยั่งยืน (Sustainable) และเป็นที่ยอมรับว่าผู้บริหารทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (Educational Administrators in 21st Century) จำเป็นจะต้องมีความเป็นผู้นำสูง (High Leadership) จึงจะสามารถบริหารจัดการองค์การท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร และสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) และกระแสการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการศึกษาภายใต้การปฏิรูปการศึกษา (Education Reform) การมีความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารทางการศึกษาโดยจะต้องมีการใช้นวัตกรรม การสร้างคุณค่า (Value creation) การศึกษาไทยให้เกิดผลิตภาพโดยใช้ทั้งความสามารถ ประสพการณ์ ความรับผิดชอบการมีส่วนร่วม สถานภาพโดยมองอนาคตมากกว่าอดีตและปัจจุบันมีความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leader) กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์การบริหารองค์การทางการศึกษาตามสภาพบริบทสู่ความเป็นเลิศ (Suwit Kruekkratok. 2011)

ซึ่งทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจึงต้องมีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ ที่เรียกว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย ภายใต้ความปกติใหม่ ของสถานศึกษาและนำไปปฏิบัติเพื่อให้สถานศึกษาก้าวไปในทิศทางที่เหมาะสมเป็นหัวใจของการบริหารโดยผู้บริหารจะต้องมีการวางแผนที่ชาญฉลาด กำหนดแผนที่แตกต่างจากผู้อื่น แต่เป็นความแตกต่างเชิงสร้างสรรค์ เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางให้สถานศึกษาปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ แต่ถ้าปราศจากการวางแผนสถานศึกษาจะไม่มีแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินงานและไม่มีแผนที่จะปฏิบัติให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป (Tamakorn Bunkie.2020) ซึ่งการที่จะนำภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษาหรือองค์การเพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้

นั้นควรต้องศึกษาแนวคิดวิธีการต่าง ๆ ซึ่งผู้นำระดับสูงหรือผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีองค์ประกอบของความเป็นผู้นำและมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ซึ่งประกอบด้วยผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจในระดับสูงความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ การมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต วิธีการคิดเชิงปฏิบัติการกำหนดวิสัยทัศน์การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะนำภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มาบริหารให้ได้ผลดีนั้น จำเป็นต้องมีการเสริมพลังให้ผู้บริหารได้มีโอกาสฝึกฝนและใช้ความเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำได้อย่างเต็มศักยภาพ ต้องมีการอบรมและพัฒนาอย่างเข้มข้นเพื่อสร้างผู้นำรุ่นใหม่ให้เป็นนักบริหารการศึกษามีอาชีพซึ่งผู้นำที่ดีควรมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ วิธีการในการพัฒนาบุคคลระดับ นักบริหารสามารถทำได้หลายวิธีโดยการประชุม สัมมนา และการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสามารถทำได้หลายด้านทั้งการพัฒนาบุคลิกภาพ จิตใจ อารมณ์ สังคม การพัฒนาด้านความรู้ความสามารถ ทักษะในการทำงานให้มีความเชี่ยวชาญ และการพัฒนาภาวะผู้นำที่มีอยู่ให้ทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน (Nuanchan Junthonp. 2016)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ ให้มีความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษาและให้ทันกับการแข่งขันที่สูงขึ้นของโรงเรียนในยุคใหม่ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
- 2) เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
- 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน(Mixed Methods Research)

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำนวน 4,847 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำนวน 4,847 คน ผู้วิจัยกำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 380 คน โดยได้จากการคำนวณโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05

ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเลือกตัวอย่างตามความน่าจะเป็น (probability sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Cluster Random Sampling ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากร โดยแบ่งประชากรออกเป็นแต่ละโรงเรียนต่าง ๆ ตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี-ระยอง

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 7 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยมีเกณฑ์การพิจารณาผู้บริหาร

1) มีความรู้และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก สาขาบริหารการศึกษาหรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี

2) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 3 ปี

3) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอน ที่ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ.

OBEC AWARDS

4) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลการประเมิน สมศ. ระดับดีมากผ่านเกณฑ์การประเมินรอบที่ 4

2. เครื่องมือการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือ 2 ประเภท ดังนี้

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ และส่วนที่ 2 การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง ประกอบด้วย 5 ด้าน จำนวน 30 ข้อ

2. แบบสัมภาษณ์แนวการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำนวน 10 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างโดยตรง ดังนี้

1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยขอความร่วมมือกับผู้บริหารและบุคลากรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำนวน 380 คน ในการดำเนินการตอบแบบสอบถามจำนวน 380 ชุด โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

1.2 ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาโดยตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล แล้วนำมากำหนดรหัสคำตอบเพื่อทำการวิเคราะห์ประมวลผลต่อไป

1.3 วิเคราะห์แบบบันทึกการสำรวจ เพื่อตรวจสอบแล้วนำผลการวิเคราะห์มาประมวลผลต่อไป

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยการหาข้อมูลด้วยการค้นคว้าจากเอกสารและบทความที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่ใช้เป็นแนวทางในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร เอกสารที่จะใช้ในการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

ก. เอกสารขั้นต้น (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลโดยตรง โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร รวมจำนวนทั้งสิ้น 5 คน

ข. เอกสารชั้นรอง (Secondary Data) เป็นเอกสารที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ คือ การศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีการรวบรวมไว้ก่อนแล้ว ซึ่งสามารถนำมาใช้เพื่อเชื่อมโยงและก่อให้เกิดประโยชน์รวมถึงบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้

2. การสัมภาษณ์และการสำรวจ วิธีการสัมภาษณ์ที่จะใช้ในการวิจัยนี้มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์โดยอาศัยแนวการสัมภาษณ์ (Interview Guide) เป็นเครื่องมือในรูปแบบต่าง ๆ คือการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) เป็นการใช้แนวสัมภาษณ์เจาะลึก โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ (Key-Informants)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง วิเคราะห์และอธิบายโดยใช้สถิติ ดังนี้

1. เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ความถี่ และร้อยละ

ส่วนที่ 2 คุณลักษณะในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

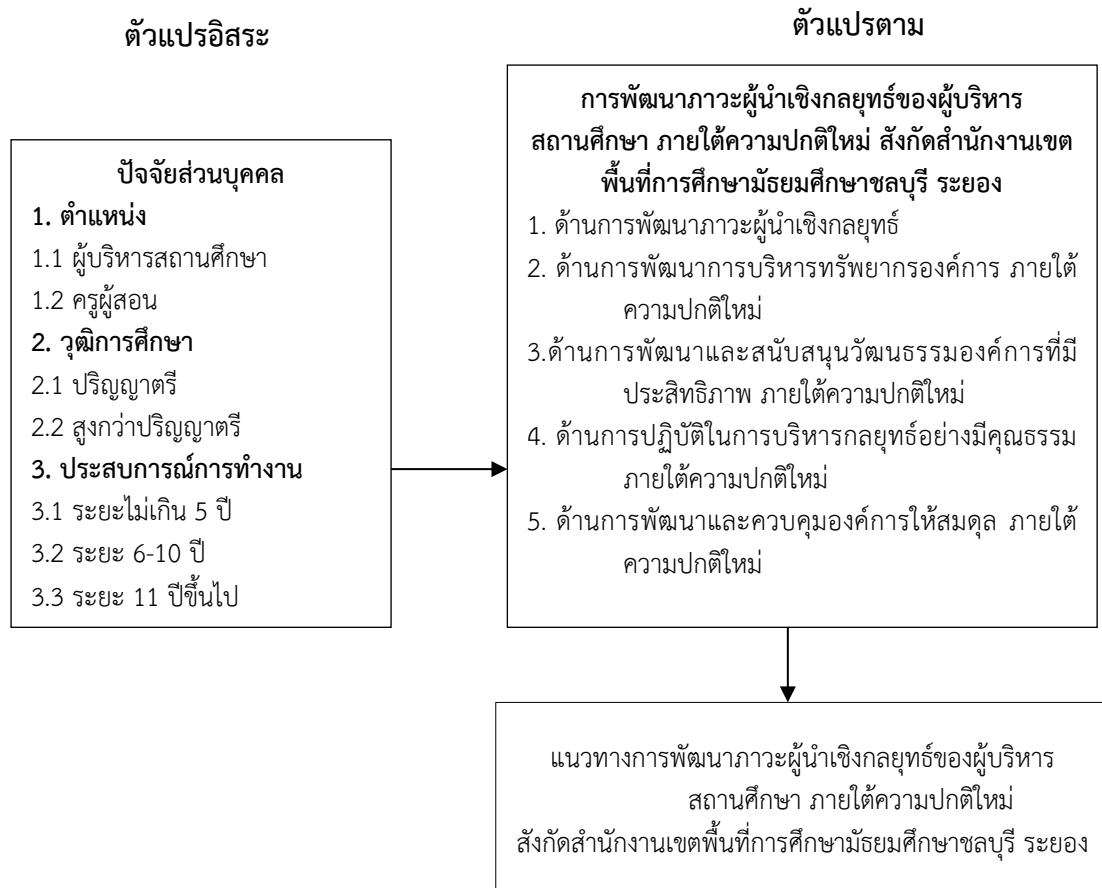
ในการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics Analysis) ร้อยละ (Percentage) เป็นสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความถี่ หรือจำนวนที่ต้องการกับความถี่หรือจำนวนทั้งหมด โดยเทียบเป็น 100 ทำการหาค่าร้อยละจากสูตร

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) คือ t –test และ One – way ANOVA เพื่อวิเคราะห์สมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ที่ต่างกัน ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง แตกต่างกัน โดยใช้สูตร t – test Independent และใช้สูตรการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) หรือ One –Way ANOVA

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) (แบบสัมภาษณ์) เน้นการบรรยายเป็นหลัก และการสังเกตโดยตรง (Direct Observation) โดยเก็บข้อมูลจากบุคคลที่ได้เลือกสรรมาอย่างดีแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อช่วยเสริมงานวิจัยเพราะเป็นคำตอบที่ค่อนข้างชัดเจนและหนักแน่น การสังเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยดำเนินการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง” ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

1.การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์

ด้านการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. กำหนดเป้าหมายโดยมีกระจายความรับผิดชอบ	3.78	0.56	มาก
2. กำหนดเป้าหมายในการสร้างโอกาสให้มากและทดสอบความคิดอยู่เสมอ	3.67	0.54	มาก
3. กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบด้วยความซื่อสัตย์และเปิดรับข่าวสาร	3.87	0.89	มาก
4. กำหนดเป้าหมายของการเปิดโอกาสในการเรียนรู้	3.89	0.77	มาก
5. กำหนดเป้าหมายโดยเปิดรับคนที่เหมาะสมเพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลง	3.36	0.88	มาก
รวม	3.54	0.76	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า กำหนดเป้าหมายของการเปิดโอกาสในการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 รองลงมา กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบด้วยความซื่อสัตย์และเปิดรับข่าวสาร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และกำหนดเป้าหมายโดยมีกระจายความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78

2. การเปรียบเทียบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

2.1 ผู้บริหารที่มีเพศแตกต่างกัน มีเปรียบเทียบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง แตกต่างกัน

2.2 ผู้บริหารที่มีอายุแตกต่างกัน มีเปรียบเทียบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง แตกต่างกัน

2.3 ผู้บริหารที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีเปรียบเทียบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง แตกต่างกัน

2.4 ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีเปรียบเทียบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง แตกต่างกัน

2.5 ผู้บริหารที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีเปรียบเทียบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ไม่แตกต่างกัน ในด้านกำหนดเป้าหมายของการเปิดโอกาสในการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.6 ผู้บริหารที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ไม่แตกต่างกัน ในด้านกำหนดเป้าหมายในการสร้างโอกาสให้มากและทดสอบความคิดอยู่เสมออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกที่เป็นข้อมูลสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มีการสังเคราะห์ข้อมูลแต่ละแนวทาง ได้ดังนี้

1. จากการศึกษาแนวทางในการกำหนดด้านการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาของ

ผู้บริหารสามารถสรุป ได้ว่า ผู้บริหารต้องการที่จะกำหนดเป้าหมายของการเปิดโอกาสในการเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้รับด้านการรับรู้ ความเข้าใจ การคิดรวบยอดและการคิดอย่างมีกลยุทธ์ต้องมีการปฏิบัติโดยผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ทัศนคติการคิดที่เหนือกว่าผู้อื่น

2. จากการศึกษาการสนับสนุนให้ครูมีการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอนและส่งเสริมสนับสนุนผลงานทางวิชาการของครู สามารถสรุปได้ว่า ผู้บริหารได้ทำการสนับสนุนให้ครูมีการใช้นวัตกรรม ด้านการสร้างสรรค์กลยุทธ์ด้วยจินตนาการที่หลากหลาย โดยผู้บริหารโรงเรียนใช้การคาดการณ์ในการกำหนดกลยุทธ์

3. จากการศึกษาการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้กับองค์กร เพื่อให้ครูเกิดการพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถสรุปได้ว่า ผู้นำทางการศึกษาที่สามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลาย พร้อมทั้งสามารถนำองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลงได้โดยการสร้างสมดุลของนวัตกรรมจากภายนอกด้วยค่านิยม วัตถุประสงค์ และสิ่งที่ได้รับความสนใจเป็นพิเศษของคนในองค์กรซึ่งเป็นการวางเงื่อนไขกลยุทธ์ในการมองไปข้างหน้า ทั้งในระยะกลาง และระยะยาว เพื่อกำหนดทิศทางขององค์กร ตำแหน่งขององค์กร โดยใช้ความเข้าใจเชิงกลยุทธ์บนเหตุผลหลัก 3 ประการคือ 1) ศึกษาสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีอิทธิพลต่อองค์กร 2) การวางแผนกลยุทธ์ซึ่งอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในองค์กร 3) การสร้างความสำเร็จขององค์กรทางการศึกษาที่ต้องประกอบด้วยความคิดเชิงกลยุทธ์

4. จากการศึกษาการให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการทำงานร่วมกันกับบุคลากรในโรงเรียนสามารถสรุปได้ผู้นำเชิงกลยุทธ์จะต้องมีข้อมูลที่ต้องเหมาะสม เพียงพอ และให้ความสำคัญกับข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ โดยต้องติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน วิเคราะห์และใช้ข้อมูลเหล่านี้เพื่อการคาดการณ์หรือพยากรณ์เพื่อใช้ประโยชน์จากข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ในการกำหนด ภารกิจ วัตถุประสงค์เป้าหมาย และกลยุทธ์ต่าง ๆ ให้เหมาะสม

5. จากการศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจเป้าหมายขององค์กร เพื่อให้บุคลากรเกิดความเข้าใจและผลักดันบุคลากรให้เกิดการสร้างวัฒนธรรมภายในองค์กรสามารถสรุปได้ว่า ผู้บริหารต้องการยกระดับองค์กรในการสนับสนุนบุคลากรในองค์กรให้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยผู้บริหารสามารถแสดงบทบาทความเป็นผู้นำที่มีความชัดเจนแตกต่างกัน กล่าวคือ ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ผู้บริหารมีโอกาสได้ร่วมงาน และจำเป็นต้องบริหารควบคุมและดูแลบุคลากรจำนวนมาก ย่อมส่งผลให้มีการแสดงออกซึ่งบทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อย่างเป็นที่ประจักษ์ โดยเฉพาะการคิดและการตัดสินใจอย่างเฉียบขาด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1) การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง พบว่าส่วนใหญ่ผู้บริหารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยส่วนใหญ่ผู้บริหารให้ความคิดเห็นใน ด้านการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า กำหนดเป้าหมายของการเปิดโอกาสในการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 รองลงมา กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบด้วยความซื่อสัตย์และเปิดรับข่าวสาร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และกำหนดเป้าหมายโดยมีกระจายความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 ตามลำดับ อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาของโรงเรียนในการกำหนดวิสัยทัศน์มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมก่อนเพื่อจะได้แก้ไขปัญหาได้ตรงจุด ต่อมาครูและผู้บริหารร่วมกันกำหนดเป้าหมายผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์ มีการปฏิบัติอยู่ใน

ระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Klaasak Jitsanguan. 2012) ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านที่มีระดับการปฏิบัติในสภาพที่พึงประสงค์สูงสุด ได้แก่ การรับรู้ ความเข้าใจ การคิดรวบยอดและการคิดอย่างมีกลยุทธ์ โดยข้อที่มีระดับการปฏิบัติที่พึงประสงค์สูงสุด คือ ความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องจัดการบริหารเป็น 4 ด้าน คือด้านบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป โดยผู้บริหารเป็นผู้ควบคุมดูแล ปฏิบัติตามนโยบาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ส่งเสริม สนับสนุน บุคลากรในสถานศึกษาได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็ม ความรู้ความสามารถ รวมถึง มีการจัดทำมาตรฐานการศึกษา ตามกรอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)พ.ศ.2545

2) การเปรียบเทียบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ผู้บริหารที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน โดยผู้บริหารที่มีเพศแตกต่างกัน มีเปรียบเทียบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง แตกต่างกันและผู้บริหารที่มีอายุแตกต่างกัน มีเปรียบเทียบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง แตกต่างกัน ซึ่งผู้บริหารที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีเปรียบเทียบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง แตกต่างกัน และผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีเปรียบเทียบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ไม่แตกต่างกัน ในด้านกำหนดเป้าหมายของการเปิดโอกาสในการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นผู้บริหารที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ไม่แตกต่างกัน ในด้านกำหนดเป้าหมายในการสร้างโอกาสให้มากและทดสอบความคิดอยู่เสมออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Patcharee Chamnansil et al. 2015 การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธของผู้บริหารวิทยาลัยการอาชีพเขตภาคเหนือตอนล่าง ผู้บริหารต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีการวางแผน มีความรอบคอบ กล้าตัดสินใจ มีความคิดสร้างสรรค์วิเคราะห์และกำหนดทิศทาง มีทักษะด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ มีประสบการณ์มีความขยันหมั่นเพียรในการฝึกฝน ตั้งใจจดจ่อ ให้ความช่วยเหลือ มองโลกในแง่บวก สร้างความสัมพันธ์มีจิตอาสา ซื่อสัตย์จริงใจ มีสัจจะ คำนับสัญญา มีจิตใจเป็นกลางกระจายอำนาจ ส่งเสริมการศึกษา

3) การเสนอแนวการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้ความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง พบว่า ผู้บริหารต้องการที่จะกำหนดเป้าหมายของการเปิดโอกาสในการเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้รับด้านการรับรู้ ความเข้าใจ การคิดรวบยอดและการคิดอย่างมีกลยุทธ์ต้องมีการปฏิบัติโดยผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ทัศนคติการคิดที่เหนือกว่าผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Worawat Thiamsuwan et al. (2019) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นรูปแบบของภาวะผู้นำยุคใหม่ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 มี 4 ด้าน คือ 1) ด้านการนำตนเอง หมายถึง การมีองค์ความรู้ในโลกาวัดน์ความคิดเชิงบวกและทัศนคติแบบทำได้กระบวนทัศน์ที่เป็นโลกาวัดน์การพัฒนาตนเอง ด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยตามสถานการณ์การเป็นตัวอย่างที่ดีด้านคุณธรรมและจริยธรรม 2) ด้านการนำทีม หมายถึง การสร้างขวัญกำลังใจและการจูงใจ การบริหารทีมและความขัดแย้ง การติดต่อสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ การสอนงานฝึกอบรมเพื่อพัฒนางานของทีมด้านเทคโนโลยีและด้านต่าง ๆ และการส่งเสริมการปฏิบัติตนด้านคุณธรรมและจริยธรรม 3) ด้านการนำองค์กรหมายถึง การกำหนดใช้และทบทวนวิสัยทัศน์การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ร่วมให้เหมาะสม การกำหนดค่านิยมและวัฒนธรรมร่วม การเป็นผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลง การควบคุมงานด้วยระบบสมดุล การพัฒนาบุคลากรด้วยการจัดอบรมให้ความรู้พัฒนาผลงานของทีมด้านเทคโนโลยีและการส่งเสริมการปฏิบัติตนด้านคุณธรรมและจริยธรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำที่ดี โดยผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรรับรู้และเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของครูและนักเรียนเพื่อสรุปข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนสู่การกำหนดทิศทางขององค์กรได้ อีกทั้งรับฟังความคิดเห็นเพื่อให้เกิดการพัฒนาาร่วมกัน มีความเข้าใจในสภาพปัญหาและศักยภาพของโรงเรียนเป็นอย่างดี และส่งเสริมให้มีเอกภาพในการกำหนดนโยบายร่วมกัน

1.2 ผู้บริหารควรนำระบบสารสนเทศ ระบบฐานข้อมูลมาช่วยในการบริหารจัดการโรงเรียนให้เกิดความคุ้มค่า ส่งเสริมให้เกิดการปรับปรุงปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดกลยุทธ์ นำกลยุทธ์ไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผู้บริหารควรนำกระบวนการ PDCA มาปรับปรุงคุณภาพให้แก่สถานศึกษา การเปลี่ยนแปลงระบบใด ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาควรคำนึงถึงวัฒนธรรม ประเพณีศาสนาและศีลธรรมของชุมชนด้วย และควรเน้นหลักการมีส่วนร่วม กระจายอำนาจเพื่อที่จะใช้ในการแก้ปัญหาปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดการพัฒนาขึ้นอย่างเต็มศักยภาพของโรงเรียน

References

- Kahintapongs, S. (2020). Renewable Energy Policy Development in Thailand. International Journal of Multidisciplinary in Management and Tourism, 4(2), 148-155
- Klaasak Jitsanguan. (2012). "Strategic Leadership Development Model for High School Administrators".Ph.D. thesis. Education Administration Faculty of Education. Graduate School:Chulalongkorn University.
- Mantana Kongngern. (2011). "Strategic Leadership and Conflict Management of Executives in Educational Institutions.Foundation under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1". Master of Education. Education Administration Faculty of Education. Graduate School:Silpakorn University.
- Nonthapong Kwaikrue 2013. Strategic Leadership in the 21st Century. Journal of the Graduate School of Suan Dusit University. 15 (2), 219-231

- Nuanchan Junthonp. (2016). A Study of Strategic Leadership Roles of Educational Institution Administrators. Under the municipality in Chanthaburi, Rayong and Trat provinces. Master's thesis. Department of Educational Administration Rambhai Barni Rajabhat University.
- Patcharee Chamnansil et al. (2015). Development of Buddhist leadership of administrators of district vocational colleges.Lower North. Journal of the University of Social Sciences Perspective. 4 (3), 75-90
- Phrakhrupalad Boonchuay Jotivamso and Sunthon Saikham . (2021). Leadership Development Based on iv Iddhipada-Dhammas of Basic Education SchoolAdministrator Under honkaen Primary Educational Service Area Office 2. Journal of Modern Learning Development.Vol. 6 No. 2 March - April 2021
- Suwit Kruekkratok. (2011). The linear structure relationship of strategic leadership of educational institution administrators. towards basic educational outcomes in the Northeast. Education Journal Sakon Nakhon Rajabhat University, 23(1), 216–226.
- Tamakorn Bunkie (2020), A Study of Strategic Leadership Roles of Educational Institution Administrators under the office Trat Primary Education Area. Thesis, M.A., Rambhai Barni Rajabhat University
- Worawat Thiamsuwan et al. (2019). Strategic Leadership in the 21st Century. Journal of the Graduate SchoolSuan Dusit University College. 15 (2), 219-231

